

A meseszerű elem különben nem is fontos a regényben, hanem a vonzó vagy érdekes alakok megmintázása, a nagyesszű, energikus és vitéz solymáré, két bájos kamasz-fiáé, a ragyogó szépségű és jókedvű flamandus leányé, Gődülé, az apostoli lelkű ferences baráté, a csábító bizánci hetairáé, a derék vitézeké.

Legfontosabb és legértékesebb azonban a tudós széleskörű ismeretein alapuló s a költő képzeletében megelevenedő érdekes, gazdag színezésű s új vonásokban bővelkedő rajza IV. Béla korának s a terra Epuryes magyar és flamand népe e korbéli életének.

Látjuk a várak vitézi életét, a valóságos életet, látunk ötvösműhelyt, polgári vendégséget, sólyomszelidítést, nagy vadászatokat, húsvéti körmenetet, melyet a flamand telepések tartanak és sok-sok egyebet. Ezek nemcsak külsőségekként vannak rajzolva, hanem a szereplők lelkével összeforrasztva, amint mindez a kor országos fontosságú politikai eseményeivel együtt egy kicsiny, eldugott országrész lakosainak lelkében tükröződik. Lelki hangulatokba olvadnak a Szepesség gyönyörű tájainak üdítően friss képei is.

Ez a regény Divald egyik legsikerültebb munkája, még stílus is könnyedebb és színesebb, mint régebbi elbeszéléseié. *Szinnyei Ferenc.*

Perlrott Csaba Vilmos művészete. Bornemissza Géza előszavával. Budapest, 1929. Az út, amelyet Perlrott Csaba Vilmos festő tett meg, a nagybányaiak utáni tétovázó generáció útja. Mint annyian, ő is a Ferenczy Károly nagyhatású kezdeményezéséből indult ki, majd Cézanne varázskörébe került, de Cézanne stílusát másodkézből, a német posztimpreszionisták hatása alatt iparkodott megközelíteni. (Csendélet női szoborral, 1911.) Később Matisse is hatott rá, majd sokfelé kísérletezett: Derain, Kokoschka, Braque, sőt még Márfy Ödön és Kmetty János ízlése is nyomot hagyott munkásságában. Ez a kétségtelenül figyelemreméltó művész ma

már ötvenéves s mégis alig hagyott igazán jellemző, eredeti zamatú alkotást maga mögött. Csendélet falusi házakkal c. temperaképén (1928) jól látható művészetének heterogén elemekből összetett volta: az előtér kubista csendéletének semmi köze a háttér szelíd posztimpreszionista modorban festett házához.

A könyvet harminchárom reprodukció díszíti. Kifogásolhatnók, hogy a szövegben szó van Révész Béla arcképéről, amely az illusztrációk között is szerepel, itt azonban egyszerűen férfiarckép a neve. Bornemissza Géza szép bevezető szavain és a művész érdekes önéletrajzán kívül Kassák Lajos rövid cikke is található a kötetben. Ez utóbbinak magva egy következetesen felépített, megkapó hasonlat. Az elébe és utána toldott ilyféle közhelyek: «Az élet organikus, a művészet organizált egység», vagy «A valóban nagy művészet nemcsak alkotójának, hanem korának is reprezentánsa» bizvást elmaradhattak volna.

Genthon.

Prónai Lajos: A puszták börtönében. (A Szent István-Társulat kiadása.) Orosz hadifogságba került katonáink sorsáról, megpróbáltatásairól és szenvedéseiről beszél ez a könyv a mai ifjúságnak. A «puszták börtöne» a sivatag, amely a turkesztáni Kazalinszk városát körülveszi. Itt csak álmodni lehet a szökésről, de megkísérelni egyenlő volna az öngyilkossággal. Négy tisz, szűkebb családba verődve, toldozza-foldozza hánytvetett életét, csitítgatja a hazavágyódás éles kínját. Eleinte kaszárnnyába zárják őket, később azonban több szabadságot kapnak és a Szirdarja partján jurtában élnek. A szerző megelevenítő tollal rajzolja elénk a kirgizek életének sok érdekességét, mozgalmasságát. A festői színek szerencsésen enyhítik a fogolyélet nyomasztó tragikumát, amelynek során sokan pusztulnak el ott az idegenben. Az érdekes és tanulságos könyvet számos eredeti fénykép díszíti. *M. Gy.*